

11.0 වෙළඳපොළ හා මූල්‍ය ආයතන

සමූපකාර ග්‍රාමීය බැංකුව
Co-operative Rural Bank

11.1 වෙළඳපොළ

1. ගෝනාපිනුවල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ ප්‍රධාන වෙළඳපොළ ඇති කුඩා නගර වනුයේ ගෝනාපිනුවල හා අලුත්වල පමණි. පොදු වෙළඳ පොළක් මේ දක්වා ඉදි වී නොමැත.

2. සති පොළ

අලුත්වල සණස සමිතිය මගින් ක්‍රියාත්මක වන සති පොළ බදාදා දිනයන්හි පැවැත් වේ. එහි ස්ථීර වෙළඳ කුටි නොමැති අතර තාවකාලික වෙළඳ කුටි පමණක් ඇත.

3. කෘෂි රසායන වෙළඳපොළ

ගොවීන්ට අවශ්‍ය වන පොහොර හා කෘෂි රසායන ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානයෙන් මිළ දී ගනී. මීට අමතරව ගෝනාපිනුවල පෞද්ගලික වෙළඳ සැල් දෙකකින් ද අළුත්වල පෞද්ගලික වෙළඳ සැලක් ද පොහොර හා කෘෂි නාශක අලෙවි කරනු ලැබේ.

11.2 මූල්‍ය ආයතන

දකුණු පළාත් ආර්ථිකයේ සැලකිය යුතු වෙනසක් සිදු වී ඇති මෙවන් කාල වකවානුවක එහි සියළු සුභවාදී ප්‍රතිඵලයන් භුක්ති විඳින කොටස් කරුවන් වශයෙන් පළාතේ ආර්ථිකයට විශාල දායකත්වයක් සපයන මූල්‍ය වෙළඳ පොළෙහි ක්‍රියාකාරිත්වයට ප්‍රදේශයේ ජනතාව ඉටු කරන කාර්ය භාරය ඉමහත්ය. සමස්ථයක් වශයෙන් ගත් කළ ඉතා මෑතකදී වෙන් කරන ලද පරිපාලන බල ප්‍රදේශයක් වශයෙන් ගෝනාපිනුවල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය තුළ ජීවත් වන ජනතාවගේ මූල්‍ය වෙළඳ පොළ කටයුතු පිළිබඳව අධ්‍යයනයක් කිරීමට මෙම පරිච්ඡේදයෙන් බලාපොරොත්තු වේ.

ඉතුරුම් ඉහළ දැමීම තුළින් තමන්ගේ ජීවන ආර්ථිකය නංවා ගැනීමට සමත් වූ මෙම ප්‍රදේශයේ ජනතාවට සිය ආර්ථිකයන් ඉහළ මට්ටමක ගෙන ඒමට හැකි වී ඇති බව පෙනේ. විශේෂයෙන්ම ගෝනාපිනුවල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ පිහිටි මූල්‍ය ආයතන වල ක්‍රියාකාරිත්වය තුළින් පැහැදිලි වන්නේ ජනතාව තමන්ගේ ආර්ථික හැකියාව මත ඉතිරි කිරීම් සඳහා වැඩි උනන්දුවක් දක්වන බවයි. මෙම මූල්‍ය ආයතන බොහොමයකම ප්‍රධාන කාර්යභාරය වී ඇත්තේ තැන්පත් රාශීකරණය, ණය මුදා හැරීම හා වෙනත් විශේෂ සේවාවන් සැපයීමයි. මෙම ප්‍රදේශයේ ජීවත් වන ජනතාවගේ අඩු ආදායම් මට්ටම හේතුවෙන් වර්තමානය වන විට ණය ලබා ගැනීමේ අරමුණු කෙරෙහි ද ජනතාව වැඩි නැඹුරුතාවයක් දක්වන බවක් ද පෙනේ. කෙසේ වෙතත් මේ වන විට ගෝනාපිනුවල ප්‍රදේශවාසීන් තමන්ගේ අනාගතය ගොඩ නගා ගනිමින් දකුණු පළාතේ ආර්ථිකය යහපත් කර වීමට දායක වී හමාරය. ගෝනාපිනුවල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය තුළ හඳුනාගත් මූල්‍ය ආයතන පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

11.2.1 බැංකු

11.2.1.1 මහජන බැංකුව (ගෝනාපිනුවල සේවා මධ්‍යස්ථානය)

1997 නොවැම්බර් මස ආරම්භ කරන ලද මෙම ශාඛාවේ සියලු අධීක්ෂණ කටයුතු සිදු කරනු ලබන්නේ හික්කඩුව මහජන බැංකු ශාඛාව මගිනි. මෙහි දක්නට ලැබෙන විශේෂත්වය වන්නේ මෙම ආයතනය බැංකු ශාඛාවක් වශයෙන් නොව සේවා සපයන මධ්‍යස්ථානයක් වශයෙන් කටයුතු කිරීමයි. කළමනාකරු , විශ්ව විද්‍යාල ප්‍ර වේශලාභී සිසුවෙකු මුදල් අයකැම් හා ආරක්ෂක නිලධාරියා ඇතුළු සිව්දෙනෙක් සැදුම්ලත් කාර්ය මණ්ඩලයක් මෙහි සේවය කරනු ලබයි. ජනතාවගේ තැන්පතු පවත්වා ගෙන යාම හැරුණු විට මෙම ආයතනයේ ප්‍රධාන කාර්යභාරය වී ඇත්තේ උකස් ණය ලබා දීමයි. කෘෂිකාර්මික ,ස්වයං රැකියා හා සත්ව පාලන ආදී විවිධ අංශ යටතේ ණය ලබා ගැනීමේ අපේක්ෂාවෙන් පැමිණෙන විශ්‍රාම ණය , රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශ සේවකයන්ගේ පොදු අවශ්‍යතා සඳහා ණය ලබාදීම, ජනතාවගේ අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා හික්කඩුව මහජන බැංකුව වෙත යොමු කෙරේ. මෙයට අමතරව විදුලි බිල්පත් ගෙවීම, ජල බිල්පත් ගෙවීම , රාජ්‍ය සේවක වැටුප් ගෙවීම පවත්නා ජංගම ගිණුම් ගණුදෙනු පවත්වා ගැනීම (අළුතෙන් ජංගම ගිණුම් විවෘත කරන්නේ නැත) ATM කාඩ්පත් නිකුත් කිරීම සහ ජනතාවගේ වෙනත් පොදු සේවා සැපයීම මෙම සේවා මධ්‍යස්ථානයෙන් සිදු වේ. (ATM යන්ත්‍රයක් ස්ථාපිත කර ඇත)

කළමනාකරු -ඩී.එම්. යසන්ති මිය

11.2.1.2 ආරවිච්ඡන්ද සමෘද්ධි බැංකු සංගමය

1998 අගෝස්තු මස ආරම්භ කරන ලද මෙම සමෘද්ධි බැංකු සංගමය ගෝනාපිනුවල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ සමෘද්ධි අංශයේ සෘජු අධීක්ෂණයට ලක් වේ. මෙම බැංකුවේ දැනට සිටින සේවක මණ්ඩලයේ හයදෙනා ට (06) අමතරව සමෘද්ධි සංවර්ධන නිලධාරීන් 13 දෙනෙක්ද, මෙම බැංකුව මගින් ඉටු කරන සේවා සැපයීම සඳහා ක්‍රියාකාරීව සම්බන්ධ වේ. සාමාජික හා සාමාජික නොවන තැන්පත් වලින් ඒකරාශී වූ රුපියල් ලක්ෂ 1353 ක පමණ තැන්පත් කිරීම් ද රුපියල් ලක්ෂ 909 ක පමණ ණය දීම් ද මේ වන විට මෙම බැංකුව විසින් සිදු කර ඇත. වගා ණය වැඩි වශයෙන් ලබා දී ඇති අතර ජීවනෝපාය සංවර්ධන ව්‍යාපෘති (ජන පුබුදු ණය) සඳහා ද ණය ලබා දේ.උකස් ගැනීම් සිදු නොවේ. සමස්ථයක් වශයෙන් ගත් කළ ණය ආපසු ගෙවීමේ අනුපාතය ඉතා ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර (8% ක් පමණ) රුපියල් ලක්ෂ 23 ක පමණ මුදල් ප්‍රමාණයක් බොල් ණය වශයෙන් වෙන් කර ඇත. ණය මුදල් ආපසු අය කර ගැනීමේ දුර්වලතා පවතින අවස්ථාවලදී අධිකරණයේ නඩු පැවරීමට බලය ඇතත්, ඒ සඳහා යොමු නොවන්නේ සියලු වියදම් බැංකුව විසින්ම දැරිය යුතු වන බැවිනි. මෙවැනි ගැටළු පැන නැගුණහොත් ඒ සඳහා විසඳුම් ලබා ගන්නේ සමථ මණ්ඩලය මගිනි. කණ්ඩායම් පෙළඹ වීම් තුළින් ණය ආපසු අය කර ගැනීමේ ක්‍රමෝපායන් සකසා ඇත. මෙයට අමතරව මත්ද්‍රව්‍ය නිවාරණ , ළමා අපයෝජන වැළැක්වීම, වැඩිහිටි සුභ සරණ වැඩ සටහන් , සියදිව් නසා ගැනීම් වැළැක් වීම, සාක්ෂරතා දින වැඩ සටහන් පැවැත් වීම ආදී සමාජ සංවර්ධන වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම හා සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභීන්ගේ පොදු පහසුකම් ඉටු කර දීම ද මෙම බැංකුවේ ප්‍රධාන අරමුණක් වේ. මෙම සමෘද්ධි බැංකුවේ ඇති විශේෂත්වය වන්නේ ආදායම් වැඩි කර ගැනීම සඳහා මහජනතාවට ණය ලබා දී ඉතිරි වන මුදල් ශේෂයෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වල හා ස්ථාවර තැන්පත් වල ආයෝජනය කිරීමයි.

11.2.1.3 අම්බලන්ගොඩ විවිධ සේවා සමුපකාර සමිතිය

අම්බලන්ගොඩ විවිධ සේවා සමුපකාර සමිතිය යටතේ පාලනය වන ගෝනාපිනුවල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයට අයත් ග්‍රාමීය බැංකු තුනක් සහ අනුමත ග්‍රාමීය බැංකු ශාඛාවක් තිබේ.

11.2.1.4 සමුපකාර ග්‍රාමීය බැංකුව - ගෝනාපිනුවල

1979 වර්ෂයේ දී ආරම්භ කරන ලද මෙම බැංකුවෙහි දැනට සිටින සේවක සංඛ්‍යාව 11 කි. මේ වන විට රුපියල් ලක්ෂ 1300 ක තැන්පතු ද රුපියල් ලක්ෂ 70 ක පමණ ණය ලබාදීම්ද මෙම බැංකුව මගින් පිරිනමා ඇත. ස්වයං රැකියා හා ගෙවතු වගා සඳහා වැඩි අවධානයක් ණය ලබාදීමේ දී සිදු කර ඇත. අඩු පොලී අනුපාතයන් මත ණය ලබා දීම (රු: 50,000/- ට 18% , රු: 300,000/- ට 20% , රු: 300,000/- ට වැඩි 20% ට වැඩි) , පුද්ගල හා දේපල ඇප මත ණය ලබා දීම ජනතාව ණය ගනුදෙනු සඳහා මෙම බැංකුවට වැඩි වශයෙන් පැමිණීමට හේතු වී ඇත. අනෙකුත් බැංකු වලට සාපේක්ෂව ඉතුරුම් සඳහා 10% ක් වැනි ඉහළ පොලී අනුපාතයක් ද ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා අවු: 01 ට 19% ද මාස 03 ට 17% ද මාසිකව පොළී ලබා ගන්නා අයට 15% පොළී අනුපාතයක්ද මෙම බැංකුව විසින් ජනතාවට පිරිනමා ඇති අතර ණය ආපසු ගෙවීම ද ප්‍රශස්ත මට්ටමක පවතී. සියලුම තැන්පත් මුදල් ආදායම් බදු වලින් නිදහස් වීම ද මෙම බැංකුවෙහි දක්නට ලැබෙන විශේෂත්වයකි.

මෙම සේවාවන්ට අමතරව විකල්ප බලශක්ති නිපදවන පුද්ගලයන් හට ණය පහසුකම් සැලසීමක් ද මෙම ග්‍රාමීය බැංකුවෙන් දැනටමත් සිදු කර ඇත. විදුලි බිල්පත් ගෙවීම, සත්ව පාලන කටයුතු සඳහා ණය සැපයීම, Western Banking Money Transfer System, ගෙවතු වගා / සත්ව පාලන දැනුවත් කිරීම්, සෞඛ්‍ය සායන පැවැත්වීම , පොත් බෙදා දීම වැනි ප්‍රජා සත්කාරක සේවා සැපයීම මෙම බැංකුව මගින් සිදු කරන විශේෂ සේවාවන් වේ

11.2.1.5 සමුපකාර ග්‍රාමීය බැංකුව - අළුත්වල

1980 වර්ෂයේ දී ආරම්භ කර ඇති මේ ග්‍රාමීය බැංකුව අට දෙනෙකුගෙන් යුත් කාර්ය මණ්ඩලයකින් සමන්විත වේ. මේ වනවිට රු: ලක්ෂ 600 ක පමණ තැන්පතු පවත්වා ගෙන ගොස් තිබෙන අතර එයින් රුපියල් ලක්ෂ 500 ක් වැනි ඉහළ ප්‍රතිශතයක ණය මුදල් පිරිනමා ඇත්තේ ණය ආපසු ගෙවීම ප්‍රශස්ත මට්ටමක පවතින බැවිනි. ජනතාවගේ සාමාන්‍ය ඉතිරි කිරීම් සඳහා 3% ක් වැනි ඉහළ පොලී අනුපාතයක් ද ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා 5.75% හා 6.25% වැනි ඉහළ අනුපාතයක් ද ණය දීම් වෙනුවෙන් වාර්ෂික පොළිය 12 % හා 13% අඩු පොළී ණය ද මේවාට අමතරව ලබා දී ඇත.

Western banking money transfer system, ගොවි විශ්‍රාම වැටුප් භාර ගැනීම, විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීම, විදුලි බිල්පත් භාර ගැනීම, උගස් රන් ණය අත්තිකාරම් භාර ගැනීම මේ අතුරින් නිවාස ණය වැඩිපුරම ලබාගෙන ඇති අතර ණය ආපසු නොගෙවීමේ හැකියාව 18% ත් 20% ත් අතර තරම් ඉතාමත් පහළ මට්ටමක පැවතීම යහපත් තත්වයකි. මෙයට අමතරව රන් හාණ්ඩ උකස් ගැනීම, මාස 03 කට වරක් ජංගම ශාඛා පැවැත්වීම මගින් පෙර පාසල් දරුවන්ට ගිණුම් විවෘත කිරීම හා කැට ප්‍රදානය මෙම බැංකුව මගින් පිරිනමන විශේෂ සේවාවන්ය. කුඩා කණ්ඩායම් සඳහා ණය නිකුත් කිරීම ද සිදු කෙරේ.

11.2.1.6 සමුපකාර ග්‍රාමීය බැංකුව - කරුවලබැද්ද

2000 වර්ෂයේදී ආරම්භ කරන ලද මෙම ග්‍රාමීය බැංකුවෙහි මේ වනවිට රුපියල් කෝටි 09 පමණ තැන්පතු පවත්වා ගෙන ගොස් ඇති අතර 3% ක් වැනි ඉහළ පොළී අනුපාතයක් සාමාන්‍ය තැන්පතු සඳහා බැංකුව විසින් පිරිනමා ඇත. ස්ථාවර තැන්පතු වෙනුවෙන් පිළිවෙලින් වාර්ෂිකව 8% ද ත්‍රෛමාසිකව 6.5% ද හය මාසිකව 7% බැගින් වූ ඉහළ පොළී අනුපාතයක් පිරිනමයි.

වාර්ෂිකව පිරිනමනු ලබන ණය මුදල් වෙනුවෙන් හීන වන ශේෂ ක්‍රමය යටතේ ණය මුදල් ප්‍රදානය කරන අතර, වාර්ෂික පොළී අනුපාතය 12%ක් වුවද එය සපල පොළී අනුපාතය යටතේ වාර්ෂිකව ගණනය වනුයේ 6.16%කි. මෙවැනි ණය යටතේ, පාරිභෝගිකයන්ට ස්වයං රැකියා, නිවාස, වෙළඳාම්, ණය නිදහස් වීම්, සත්ව පාලනය වගා කටයුතු වැනි ජනතාවට අත්‍යවශ්‍යම සේවාවක් සඳහා ණය මුදල් නිකුත් කරයි.

උකස් කටයුතු 2016 වර්ෂයේ සිට ආරම්භ කර දැනට එක්කෝටි විසිහතර ලක්ෂයක් පමණ උකස් ණය නිකුත්කර ඇත.

අප ආයතනය විසින් විශේෂ ප්‍රදානයක් ලෙසත්, සාමාජික ගිණුම් හිමියන්ට සිංහල අවුරුදු කාලය වෙනුවෙන් පාරිභෝගික භාණ්ඩ ලබා ගැනීම සඳහා නිකුත් කිරීම් ද සිදු වනු ඇත.

තවද සිසු දරු දැරියන් සඳහා පහ වසර ශිෂ්‍යත්ව සමත්, අප ශාඛාවන් හි පවතින ළමා ගිණුම් සඳහා ශේෂය රු.5000/= පවතින සිසුන් හට එම ශිෂ්‍යත්ව පිරි නැමීමක් ද සිදු කරනු ඇත.

වාර්ෂිකව රු 10,000/= ශේෂය පවතින ළමා ගිණුම් සඳහා ශේෂය මත තැගි වවුචර් ලබා දීම සහ ලක්ෂයක ශේෂය පවතින පවතින ළමා ගිණුම් සඳහා ලෙෂර් ව(ර්)ල්ඩ් වාරිකාවක් ලබා දීම සිදු කරනු ලබයි.

11.2.1.7 බේරතුඩුව අනුමත ග්‍රාමීය බැංකු ශාඛාව

2003 සිට 2012 දක්වා අනුමත ග්‍රාමීය බැංකු ශාඛාවක් ලෙස ක්‍රියාත්මක විය. 2012.01.16 දින මෙම ග්‍රාමීය බැංකු ශාඛාවක් ලෙස ආරම්භ කරන ලදී. දැනට සේවකයන් 3ක් පමණක් මෙම ශාඛාවේ කාර්ය මණ්ඩලයේ කටයුතු කරන අතර 2012 වර්ෂයේ සිටම ණය ලබාදීම සිදු කරයි.

දැනට පවතින ගිණුම් ප්‍රමාණය	- 1900
තැන්පතු	- 45085771
ණය වියදම්	- 35657847
සේවක ප්‍රමාණය	- 03

11.2.1.8 සමුපකාර ණය දෙන සමිති

සමුපකාර දෙපාර්තමේන්තුවේ සෘජු අධීක්ෂණය යටතේ පවත්වා ගෙන යනු ලබන සමස්ථ සාමාජිකයන්ගේ පාලනයට ද යටත් වන සකසුරුවම් හා ණය ගනුදෙනු පිළිබඳ සමුපකාර සමිති ගණනාවක් ගෝනාපිනුවල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය තුළ දැනට ක්‍රියාත්මක තත්වයේ පවතී. තැන්පත් රාශිකරණය හා ණය මුදාහැරීම මෙම සමිතිවල ප්‍රධාන කාර්යභාරය වන අතර මෙයට අමතරව සුභසාධන අංශ ලෙස උත්සව භාණ්ඩ සැපයීම ආදී සේවාවන්ද පවත්වා ගෙන යනු ලබයි. මේ හැරුණු විට සාරධර්ම හා හැදියාවද අන්‍යෝන්‍ය සහයෝගය ද සණස සමිති වල ප්‍රතිපත්ති අතර වේ. තමා වටා ඇති සුළු සම්පත් වලින් උපරිම ප්‍රයෝජන ගැනීම සඳහා ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීම මෙම ආයතනය මගින් සිදු කෙරේ.

මෙය අනෙකුත් වාණිජ බැංකු වල දක්නට නොමැති විශේෂ ගුණාංගයකි. සමිතියේ මුදල් වලින්ම වැටුප් ගෙවීම සිදු කරන බැවින් අවම හෝ ස්වේච්ඡා සේවක පදනමක් මත සමිතියේ වැඩ කටයුතු සිදු කෙරේ.

ගෝනාපිනුවල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය තුළ දැනට ක්‍රියාත්මක වන සණස සමිති පිළිබඳ විස්තරයක් පහත ලේඛනයෙන් දැක්වේ.

අනු අංකය	සමිතියේ නම	ලි.ප. අංකය	ලි.ප.කළ දිනය
1	සි/ර මානම්පිට සණස සමිතිය	ගා 1303	1953.11.03
2	සි/ර ගෝනාපිනුවල බටහිර සණස සමිතිය	ගා 2128	1986.05.30
3	සි/ර ගෝනාපිනුවල නැගෙනහිර සණස සමිතිය	ගා 2129	1986.06.03
4	සි/ර අළුත්වල සණස සමිතිය	ගා 2118	1986.08.18
5	සි/ර බේරතුඩුව සණස සමිතිය	ගා2232	1986.09.05
6	සි/ර ආරච්චිකන්ද සණස සමිතිය	ගා අම්. 01	1993.12.17

මූලාශ්‍රය :- සමුපකාර දෙපාර්තමේන්තු වාර්තා

ස්තုති !